

huffer meget vel denne Betænkning, jeg selv var ikke uden Andel deri. Naar jeg nu har stillet mig paa det Standpunkt, som jeg har gjort, saa er det netop af Henhyn til de Udtalelser, der fremkom ved anden Behandling, særlig Udtalelser fra den ærede Minister om, at Forslaget i den Stikfelse, hvori det er bragt af Tinget her, ikke vilde kunne blive til en Lov, som han vilde bruge — saaledes forstod jeg den ærede Ministers Udtalelse. Naar Sagen foreligger saaledes, at vi med Loven i den Affættelse, vi ønske, ikke kunne fremme Sagerne, er det vel fløgest at blive af med den Historie med det samme, saa var der Mulighed for at komme til Behandling af Jærnbannerne. Nu siger det ærede Medlem, at den væsentligste Hindring er Statslaanet, og at det er en overordentlig væsentlig Ting at komme ind paa. Jeg ser ikke ganske saaledes paa den Sag. Det ærede Medlem kom med en Udtalelse, vi oftere have hørt her, at Jærnbanelaanene ere Fæstningslaan. Jeg tror, det er en Fiktion, en Indbildning, Sagen er, at Millionerne til Fæstningen ere rullede væk, og dem kan man ikke anlægge Jærnbaner for, og jeg vil henstille til de Herrer, som se paa de faktiske Forhold, om nogen af dem tror, at vi saa Jærnbaner anlægte for de Penge, som findes i Statskassen. Jeg tror ikke, at vi saa en eneste Dre dertil. Hvis vi overhovedet ville gaa ind paa en naturlig Udvikling navnlig paa Jærnbanebygningen, tror jeg ikke, at vi kunne saa nogle Smuler af det, som Krigsministeren og de andre have levet i Statskassen, som for øvrigt er temmelig lidt. Det ærede Medlem var saa — jeg for ikke sige vittig, men — aandrig, at opstille en Sammenligning med den Mand, som byggede sig et slot Stuehus, saa at han ikke havde noget til at dræne eller mergle sine Marker for, og saa optog et Laan til at mergle og dræne for, medens Laanet i Virkeligheden var til Stuehuset. Det kan være usfornuftigt, at Manden bruger Pengene til Stuehuset; men jeg kan ikke se rettere, end at, naar Manden bagefter kommer til Erkendelse af, at han skal have sine Marker merglede og dræne, saa skal han ikke undlade at gøre det, fordi han har begaaet Dumheden med Stuehuset, ja, der er snarere dobbelt Grund for ham til at optage et Laan til at saa sine Marker merglede og dræne, for at reparere de daarlige økonomiske Forhold, han er kommet i ved at forbygge sig. Jeg tror, at dette vil passe lige over for Staten, jeg tror, at det er rigtigt, at vor Belftand i Statskassen er formøbet af Regeringen til unyttige og

højt uproduktive Foretagender. Det ærede Medlem for Ribe Amts 3dje Valgkreds (Buss) rhyser paa Hovedet, de ere i hvert Fald uproduktive, det kan det ærede Medlem ikke komme bort fra, jeg kan godt gaa med til at sige stadelige, som det ærede Medlem siger, ja, meget stadelige, jeg skal gerne bruge saa kraftige Ord, at de kunne tilfredsstille det ærede Medlem, han er jo saadan en Kraftkar lige over for den Slags Spørgsmaal. Naar det er rigtigt, at Regeringen ved sin Fæstningspolitik og i det hele taget ved den noget slotte Husholdning, den har ført, har bragt Landets Affærer temmelig langt ned, har bragt Landet ind i en, jeg vil ikke sige kritisk, men dog temmelig miserabel Stilling, saa er det vor Opgave, at vi tage fat paa saa snart som muligt at bringe Landet op igen af den daarlige Forsætning, i hvilken Regeringen har bragt det, og jeg tror, at vi bør begynde med — for at bruge det ærede Medlems Udtalelse — at give os til at mergle og dræne i Landet. Jeg vil sige, at Anlæg af Jærnbaner vil være en Frugtbargørelse af Landet og en Udvikling af Produktionsvejen paa samme Maade, som det at mergle og dræne vil være det for det ærede Medlems Marker — hvis han da ikke har forbygget sig, saa at han ikke er i Stand til at mergle og dræne. Jeg for min Del gaar ikke af Vejen for Spørgsmaalet om Statslaan, og jeg tror, at hvis ærede Medlemmer skulde være fuldt oprigtige, vilde de erkende, at det Spørgsmaal slippe vi ikke uden om. Jeg har interesseret mig adskilligt for denne Sag, ikke paa den Maade, som den ærede Minister somme Tider vil insinuere, naar man taler om Jærnbaner, at det er, fordi man vil have Jærnbanen hen for sin egen Dør, men fordi jeg tror, at det er et overordentlig vigtigt Samfundsanliggende, at vi igen kunne begynde paa Anlægget af Jærnbaner her i Landet. Sagen har, som sagt, interesseret mig, og jeg har talt med forskellige Medlemmer til forskellige Sider baade af Højre og Venstre, Radikale og Moderate, derom. Jeg skal ikke navngive nogen, da det altsammen har været private Samtaler, men jeg maa sige, at jeg har faaet det Indtryk, at der er en almindelig Erkendelse af, at hvis vi skulde til at arbejde paany i virkelig produktiv Retning og navnlig paa Udviklingen af vore Jærnbaner, slippe vi ikke for Spørgsmaalet om at staa andre Penge end dem, der ligge i Statskassen. Det eneste, vi opnaa ved ikke nu at indlade os paa dette Spørgsmaal, er, at vi komme til at vente nogle Aar endnu paa Udviklingen af vort Jærnbanevæsen, og jeg kan ikke se, at der skulde